

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. H.**, bývajúceho v **K.**, proti žalovanému **M. V.**, naposledy bývajúcemu v **S.**, t.č. na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníčkou **H.**, tajomníčkou Okresného súdu Galanta, **o zaplatenie 617 180,-- Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp.zn. 20 C 46/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 17. septembra 2008 sp.zn. 24 Co 104/2008 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trnave rozsudkom zo 17. septembra 2008 sp.zn. 24 Co 104/2008 potvrdil rozsudok Okresného súdu Galanta z 29. januára 2008 č.k. 20 C 46/2007-99, ktorým zamietol žalobu žalobcu na náhradu škody z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 617 180,-- Sk. Zhodne s názorom súdu prvého stupňa dospel k záveru, že neboli preukázané (okrem vzniku škody) ďalšie predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu a to porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného, príčinná súvislosť medzi porušením tejto právnej povinnosti a škodou ako aj zavinenie.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktoré odôvodnil tým, že v konaní bola znemožnená realizácia jeho procesných práv, keďže odvolací súd vec prejednal a rozhodol 17. septembra 2008 bez jeho prítomnosti, hoci neprítomnosť riadne ospravedlnil jeho advokát s poukazom na kolidujúce súdne pojednávania a zároveň požiadal o odročenie pojednávania. Ak odvolací súd napriek tomu na uvedenom pojednávaní rozhodol,

odňal mu možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Tiež mal za to, že sudy procesne a hmotnoprávne pochybili, keď vychádzali len z dostupných písomných dôkazov. Nemali sa uspokojiť len s hypotetickými úvahami, pričom súd prvého stupňa mal vyzvať žalobcu, aby v konaní označil všetky dôkazy pod hrozbou zamietnutia žaloby (§ 120 ods. 4 O.s.p.). Žalobca vzhľadom na procesnú absenciu spomínaného postupu bol v dobrej viere, že ním predložené dôkazy sú dostatočné na to, aby súd spravodlivo rozhodol vo veci. Žiadal preto, aby dovolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako aj rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.) alebo taký rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku, ktorý nevykazuje znaky niektorého z rozsudkov uvedených v označených zákonných ustanoveniach (§ 238 ods. 1 až 3 O.s.p.).

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa

tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo o veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto sudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ namieta, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Pod odňatím možností pre súdom konať treba rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní, za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadá z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania, posudzuje súd podľa konkrétnych okolností. Existenciu dôležitého dôvodu môže preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti účastníka o odročenie pojednávania. Jej dôvodnosť skúma predovšetkým z hľadiska preukázania skutočností, z ktorých žiadateľ vyvodzuje existenciu ním tvrdeného dôležitého dôvodu.

V prejednávanej veci advokát žalobcu predvolanie na pojednávanie nariadené na 17. septembra 2008 prevzal 23. júna 2008. Podaním zo 4. septembra 2008, ktoré bolo 8. septembra 2008 doručené odvolaciemu súdu (č.l. 123 spisu), požiadal o odročenie nariadeného pojednávania z dôvodu jeho účasti na kolidujúcich pojednávaniach nariadených Okresným súdom Prešov na ten istý deň o 9.30 hod. (právna vec žalobcu JUDr. K. V. proti žalovanému MVDr. E. K.) a o 11.30 hod. (v právnej veci žalobcu Ing. Š. P. proti žalovaným

1/ J. a spol. v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia). Súd jeho žiadosti nevyhovel, vec prejednal a rozhodol 17. septembra 2008 v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu.

Kolízia dvoch, prípadne viacerých pojednávaní toho istého právneho zástupcu v tom istom termíne na rozdielnych súdoch, o ktorých vedel v dostatočnom časovom predstihu, nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie dôležitého dôvodu na odročenie vytýčeného pojednávania. Obsahom základného práva na verejné prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkol'vek jeho žiadosti na odročenie pojednávania. Posúdenie opodstatnenosti dôležitého dôvodu (§ 101 ods. 2 O.s.p.) v každom konkrétnom prípade patrí výlučne do právomoci konajúceho súdu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. januára 1999 sp.zn. I. ÚS 68/1998, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 77/2002).

Ak súd skúma, či účastník (jeho právny zástupca) žiada o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu, môže vychádzať len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase jeho rozhodovania o tejto žiadosti. Žiadosť o odročenie pojednávania je podložená dôležitým dôvodom vtedy, ak právny zástupca účastníka tvrdí také skutočnosti, ktoré sú vzhľadom k svojej povahe spôsobilé jeho neúčast' na pojednávaní súdu ospravedlniť. Ak je takouto prekážkou účasť zástupcu účastníka na inom pojednávaní pred okresným súdom, nestačí na splnenie podmienky dôležitého dôvodu, že právny zástupca žalobcu túto skutočnosť súdu oznámil; je naopak primerané žiadať, aby oznámil ďalšie údaje o tom, prečo sa nemôže pojednávania zúčastniť (napr. preukázaním, že má vypovedať ako účastník konania, prípadne svedok v inej veci, v akej veci), kedy sa o nich dozvedel (že o nich bol uzrozumený skôr ako o pojednávaní, kde sa ospravedľňuje, resp. že kolidujúce pojednávanie je inak naliehavejšie), a že časovú kolíziu viacerých konaní nebolo možné vyriešiť inak. Iba na základe konkrétnych okolností môže súd ustáliť, či sa žiada odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p.

V danom prípade mohol odvolací súd dôvodnosť žiadosti právneho zástupcu žalobcu o odročenie odvolacieho pojednávania posudzovať len z aspektu tých skutočností, ktoré boli uvedené v jeho žiadosti. Odvolací súd prejednanie veci v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu v odôvodnení napadnutého rozsudku náležitým spôsobom vysvetlil (aj s poukazom na citovaný Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky a rozhodnutie

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) tým, že uvádzaný dôvod pre odročenie nepovažoval za dôležitý.

Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že postupom odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu § 101 ods. 2 O.s.p. ani k odňatiu možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Z obsahu dovolania žalobcu možno usudzovať, že vadu spočívajúcu v odňatí možnosti pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.) vyvodzuje aj zo skutočnosti, že sudy nevykonali všetky rozhodujúce dôkazy preto, aby vo veci vecne správne rozhodli. V tejto súvislosti treba uviesť, že nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané patrí výlučne súdu a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Aj prípadné nevykonanie určitého významného dôkazu, by mohlo viesť k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, nie však odňatie možnosti pred súdom konať. V prejednávanej veci teda odvolací súd v žiadnom prípade neodňal možnosť žalobcovi pred ním konať. Či v danom prípade boli skutkové a právne závery súdov správne alebo nie, by bolo možné v dovolacom konaní posúdiť až v prípade, že by z určitého dôvodu bolo dovolanie prípustné.

Keďže prípustnosť podaného dovolania nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie § 146 ods. 2 O.s.p., pretože žalovanému v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2008

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová